

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Henkilöstökoulutus ja työssä jaksaminen

Työolosuhteiden laadullinen kehittäminen

27.05.2008

Kauko Hämäläinen, Professori, johtaja

Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia

Esityksen sisältö

- Aikuiskoulutuksen merkitys
 - Aikuiskoulutuksen nykytila
 - Tutkimuksen kertomaa
 - Tulevaisuuden näkymiä
- =Aikuiskoulutuksen ylistys

Aikuiskoulutuksen moninainen merkitys

- Lisää työkykyä ja työssä jaksamista
- Ehkäisee skeptisyyttä, ylläpitää työniloa ja hengenpaloa
- Lisää hyvinvointia ja terveyttä, ehkäisee vanhentumista ja Alzheimerin tautia
- Korkea koulutustaso vähentää rikollisuutta
- Selvä yhteys talouden kehittymiseen ja vaurauteen
- Avain kilpailukyvyn ylläpitämiseksi
- Työelämä tulee entistä vaativammaksi, uutta tietoa syntyy entistä nopeammin

Tutkimuksen kertomaa

- Oppimiskyky säilyy pitkään, koko eliniän, jos aivoja käytetään
- Muistamme meille merkittävää, tunteita herättävää
- Varhaisiässä koulutus tulisi olla nautittavaa, tarjottava lapsille oivalluksen kokemuksia

Opettajien täydennyskoulutuksen nykytila

- Suomessa maailman korkeimpia osallistumismääriä; yli 50 % osallistuu vuosittain, opettajista yli 85%
- Määrä on kolminkertainen Etelä-Eurooppaan verrattuna
- Ammatillisessa koulutuksessa osallistutaan enemmän
- Pitkät perinteet: opettajien täydennyskoulutus alkoi 1885
- Käyttö kasaantuu
- Kenen vastuulla, kuka maksaa, millä ajalla

Täydennyskoulutus tukena

- Useampivuotisia täydennyskoulutussuunnitelmia; valtakunnallinen koordinaatio
- Valtion koulutustuki isommille kokonaisuuksille
- Aineenhallinnan merkitys kasvaa; tiedon määrän nopea kasvu ja vanheneminen
- Koulu- ja työpaikkakohtaiset kehittämisprojektit
 - Kolmi/nelikantayhteistyö:
 - Tutkijat + opettajat/työntekijät + rehtori + hallinto
 - Kehittämishankkeiden verkostoiminen
 - Yhteisen kokemuksen hyödyntäminen kehittämistyössä -> uusi toimintakulttuuri

Opettajien ja rehtoreiden täydennyskoulutus (Opettajankoulutus 2020)

- Systemaattinen täydennyskoulutus kaikille opettajille
 - Koulutusjatkumo: peruskoulutus -> työhöntulo-> täydennyskoulutus
 - Kelpoisuuden laajennus: mm. erityisopetus
 - Koulujen tutkimuspohjainen kehittämistyö (opettajat, rehtorit, tutkijat), kenttäkouluverkostot

- Erilainen oppilas; erityisopetus ja monikulttuurisuuden kohtaaminen
 - Kaikille opettajille kulttuuritiedon moduulit (5-10 op)
 - Maahanmuuttajataustaisille opettajille suomen/ ruotsinkielien ja suomalaisen kulttuurinopetus (25 op)
 - Englanninkieliset pedagogiset opinnot

- Rehtoreiden täydennyskoulutus (25 op)

Rahoitus

- Lyhytkestoinen ammattitaidon ajantasaistaminen: itse ja työnantaja
- Vapaaehtoinen yleissivistys: itse ja kunta
- Uudelleen koulutus; valtio, osin itse
- Syvällinen ammattitaidon ylläpito; valtio, osin itse
- Sapattivuosi tarpeen

Tulevaisuuden näkymiä

- **Henkilöstökoulutuksen merkitys kasvaa**
- **Väestön ikärakenteen muutos: työkyvyn ylläpito, kauemmin työssä, eläkkeellä järkevää puuhaa**
- **Maahanmuuttajien määrän olennainen kasvu**
- **Useimmat meistä 40-50 työssä; ammattitaidon ylläpito ja uudelleen koulutus**
- **Selviäminen työelämän rakenteellisista muutoksista**
- **Koulutus ja työelämä tulevat vuorottelemaan entistä enemmän; vuorotteluvapaa, sapattivuosi**
- **Työelämän joustavuuden ja työntekijän turvallisuuden yhdistettävä;**